

Un burgès singular

Ahir va fer 50 anys de la mort de Francesc Cambó, milionari modern, mecenes i polític amb una agitada vida privada

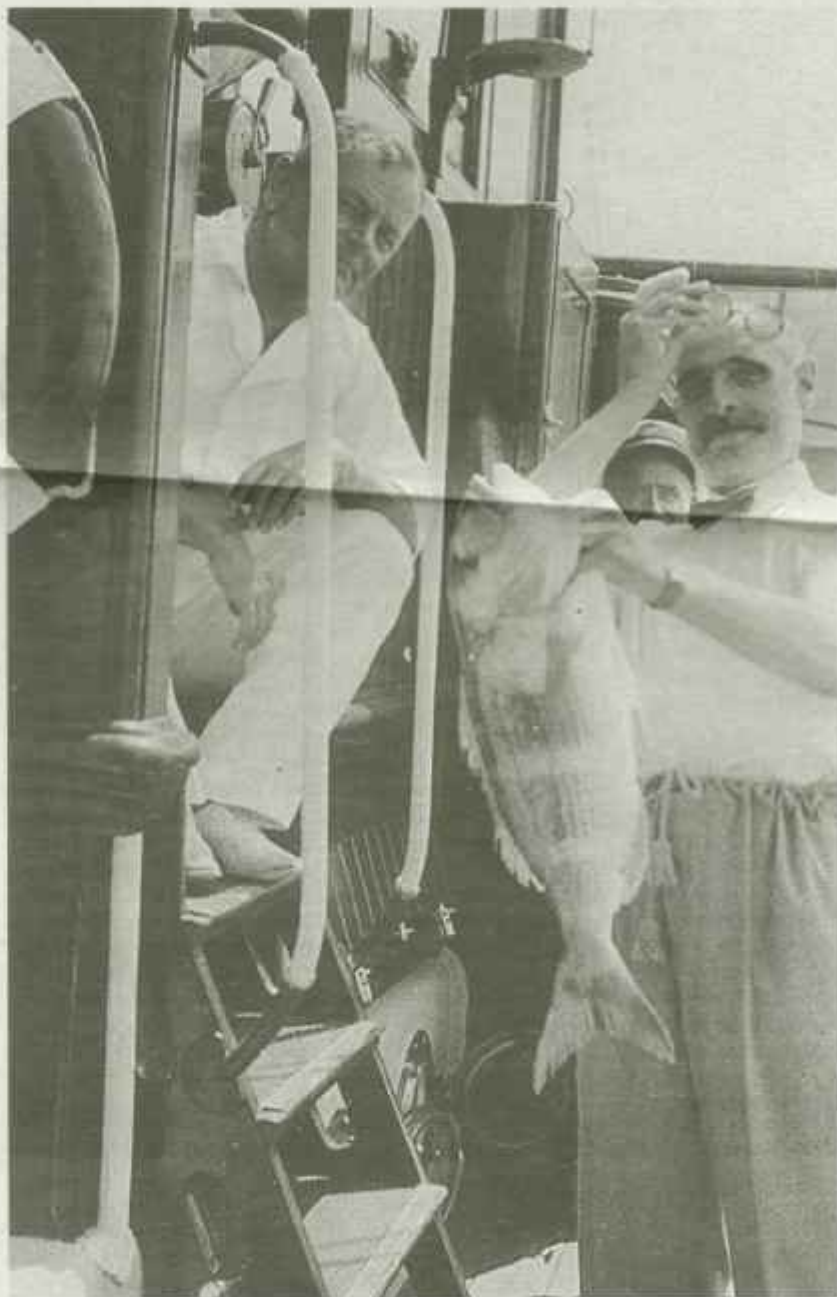
FRANCESC VALLS

Un Rolls Royce recorria en provocadora solitud els carrers de la Rosa de Foc, la Barcelona anarquista farcida de samarretes imperi. Eren els anys trenta. El Rolls, model 1929, era de Francesc Cambó, mort ahir va fer cinquanta anys a Buenos Aires. La del cotxe, però, no era l'única singularitat d'aquest milionari modern i conservador catalanista. El dirigent de la Lliga va tenir una agitada vida privada: va navegar per la Mediterrània amb el seu iot, el *Catalònia*; va viatjar acompanyat de mig centenar de pintures del Renaixement, Barroc i Rococó: obres de Tiepolo, Tintoretto, Rubens, Zurbarán, entre d'altres, i l'únic Fragonard —*Jean-Claude Richard, l'abbé de Saint-Non*— que hi ha a Espanya. Per reblar la singularitat, Cambó va deixar un llegat polític que es disputen sobretot en vigílies electorals tant la dreta espanyolista com el nacionalisme moderat.

Cinquanta anys després de morir, el dirigent de la Lliga constitueix un suculent llegat cultural i polític, tot i que alhora encarna, d'altra banda, les contradiccions de la burgesia catalana, del catalanisme conservador.

L'historiador Josep Benet recordava recentment les llàgrimes de dolor de Cambó quan la ciutat de Lleida va caure en mans franquistes. En un gran mapa, el líder de la Lliga anava col·locant les posicions dels exercicis durant la guerra civil i plorava quan les tropes rebels van entrar a Lleida. Mentrestant, però, des de París dirigia la xarxa més poderosa d'informació en favor del franquisme i escrivia, per exemple, al diari *La nación* de Buenos Aires el 17 de novembre de 1937: "Hoy se cumple una vez más la ley providencial que reserva a España el cumplimiento de los grandes destinos, al servicio de las causas más nobles, que lo son tanto más cuanto implican grandes dolores sin la esperanza de provecho alguno".

De fet el dirigent de la dreta catalana, escriu Borja de Riquer a *L'últim Cambó*, "sempre considerà necessari que els homes de la Lliga, i en general

Cambó mostra una de les captures fetes a bord del *Catalònia*.

ARXIU FAMILIAR

els sectors conservadors catalans, donessin suport explícit als franquistes: "passant per damunt de repugnàncies i molèsties [...] hem de seguir recol-

zant els nacionals, malgrat ens molestin i ens ofenguin: els altres són pitjors", deia Cambó al seu diari, *Meditacions*.

Pàgines 2 i 3